ROK VI

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Nº 10

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 MAJA 1931 R.

NOWE CŁA TŁUSZCZOWE

W Dzienniku Ustaw Nr. 43 z dn. 5 maja r. b. ukazało się pod poz. 385 oddawna oczekiwane Rozporządzenie z dn. 22 kwietnia 1931 w sprawie zmiany stawek celnych na tłuszcze i oleje roślinne, niektóre tłuszcze pochodzenia zwierzęcego oraz nasiona oleiste.

Zestawienie dawnych i obecnie obowiązujących stawek celnych przedstawia się jak następuje:

Poz. 11 p. 1. Orzechy, oprócz osobno wymienionych, orzechy kokosowe, kasztany jadalne, orzechy ziemne. Stawka celna (dawna i obecna) 172 zł. Nowe Rozporządzenie wprowadza następującą Uwagę: Orzechy ziemne, sprowadzane do przerobu na olej, za pozw. Min. Skarbu zł. 7,50

Poz. 51 Tłuszcze i oleje zwierzęce stałe, maziste i płynne oraz kwasy tłuszczowe, wszystko oprócz osobno wymienionych; wszelkie tłuszcze zestalone:

Dawny tekst:	*Nowy tekst*
p. 1a. Tłuszcze zwierzęce surowe, przetopione, tłuszcz kostny niezależnie od ilości wolnych kwasów; surowy tłuszcz z wełny zł. 1,50.	*p. 1.* Tłuszcze zwierzęce surowe, topione, tłoczone, oprócz osobno wymienionych; tłuszcze odpadkowe; tłuszcz kostny bez względu na zawartość wolnych kwasów tłuszczowych; surowy tłuszcz z wełny zł 1,50.
p. 1b. Tłuszcze zwierzęce odsączone, przerobione oraz wszelkie zestalone; oleo-margaryna, premier jus, tłuszcze odpadkowe oprócz osobno wymienionych zł. 1,50.	p. 2. Wszelkie tłuszcze zestalone o zawartości wolnych kwasów tłuszczowych: *a)* 2% i wyżej oraz ich kwasy, zł. 1,50. Uwaga I. Tłuszcze wymienione w p. 2a mogą być sprowadzane do polskiego obszaru celnego tylko w stanie skażonym. Środki skażające oraz sposób skażania ustali Min. Skarbu. Uwaga II. Tłuszcze wymienione w p. 2a przeznaczone do rafinowania za pozw. Min. Skarbu w stanie nieskażonym zł. 50. Wykaz rafineryj będzie ogłoszony przez Ministra Skarbu. *b)* poniżej 2% zł. 100.
p. 2. Tran, tłuszcz rybi nieoczyszczony oraz ich kwasy zł. 1,90	*p. 3.* Tran i tłuszcz rybi z fok, wieloryba i innych zwierząt morskich, nieoczyszczone oraz ich kwasy zł. 1,90.
p. 3. Degras (tłuszcz garbarski) zł. 26.	*p. 4.* Degras (tłuszcz garbarski) zł. 26.
p. 4. Oleina i kwasy tłuszczowe (tłuszcze zawierające powyżej 45% wolnych kwasów tłuszczowych, oprócz tłuszczu kostnego) — oprócz osobno wymienionych zł. 39.	*p. 5.* Oleina i kwasy tłuszczowe (tłuszcze zawierające powyżej 45% wolnych kwasów tłuszczowych, oprócz tłuszczu kostnego) — osobno niewymienione: *a)* oleina zł. 52. *b)* inne zł. 39.
p. 5.	*p. 6.*

Spermacet, palmityna i stearyna . . . . zł. 52

p. 6a.	*p. 7.*

Oleje pochodzenia zwierzęcego (z kości, spermacetowy, lanolina i t. p.) oprócz osobno wymienionych zł. 104

p. 6b.	*p. 8.*

Tran rybi oczyszczony . . . . zł. 78

patrz p. 1b.	*p. 9.* Łój obojętny, również o zawartości 1% i mniej wolnych kwasów tłuszczowych, surowy, tłoczony, również topiony; oleomargaryna, premier jus zł. 15.
p. 6c. Margaryna i sztuczne masła jadalne zł. 52.	*p. 10.* Margaryna i sztuczne tłuszcze jadalne zł. 100.

Poz. 62 p. 5. Nasiona roślin przemysłowych:

p. a. Buraków również pastewnych brutto zł. 71,50

b) Tytoniu	bez cła
c) rzepaku, rzepiku i maku zł. 2,60	*c)* rzepaku, rzepiku i maku zł. 5.
d) gorczycy bez cła	*d)* gorczycy zł. 5.

e) dyni i słonecznika . . . . zł. 6,50

f) lnu i konopi zł. 1,30	*f)* konopi zł. 5.
	g) lnu zł. 5.
d) rycynowe, soyowe, ziarnka palmowe, sezamowe i inne niewymienione nasiona oleiste bez cła.	*h)* rycynowe, soya, ziarnka palmowe, sezamowe i inne niewymienione nasiona oleiste bez cła.

Poz. 117. Tłuszcze roślinne nieoczyszczone i rafinowane, maziste, płynne oraz ich kwasy; gliceryna:

p. 1.	*p. 1.*

Oliwa . . . . zł. 32,50

Uwaga: Oliwa skażona do celów technicznych . zł. 7,80

p. 2.	*p. 2.*

Masło kakaowe . . . . zł. 33,50

p. 3. Olej słonecznikowy zł. 52.	*p. 3.* Olej słonecznikowy zł. 85.

p. 4a. Oleje: rzepakowy, lniany, konopny. Zł. 84,50 *b)* makowy, zł. 52.	*p. 4.* Oleje: rzepakowy, lniany, konopny, makowy zł. 85. Uwaga: Olej rzepakowy do wyrobu faktisu za pozw. Min. Skarbu bez cła.
p. 5. Olej rycynowy zł. 84,50.	*p. 5.* Olej rycynowy zł. 100. *p. 6.* Olej drzewny zł. 15.
p. 7a. Oleje roślinne osobno niewymienione (kokosowy, palmowy z nasion i rdzenia, bawełniany, soya, kukurydzowy, sezamowy i t. p.) o zawartości 3% i wyżej wolnych kwasów tłuszczowych, zł. 6,50. Uwaga. Wymienione w tym punkcie oleje roślinne ciekłe przy 15°C mogą być sprowadzane tylko w stanie skażonym. W stanie nieskażonym mogą sprowadzać te oleje tylko rafinerje wymienione w specjalnych wykazach. *b)* Oleje wyszczególnione pod lit. *a)* o zawartości poniżej 3% wolnych kwasów tłuszczowych, zł. 52.	*p. 7.* Oleje roślinne stałe przy 15°C oprócz osobno wymienionych, o zawartości wolnych kwasów tłuszczowych: *a)* 2% i wyżej: I. skażone zł. 10. II. nieskażone zł. 25. *b)* poniżej 2% zł. 100. *p. 8.* Oleje roślinne ciekłe przy 15°C oprócz osobno wymienionych: *a)* skażone zł. 15. *b)* nieskażone zł. 100. Uwaga I. Jako środki skażające do olejów wymienionych w p. 7 lit. a) I i p. 8 lit. a) uważane są: olejek rozmarynowy, terpentyna, lub inne uprzednio przez Min. Skarbu zaaprobowane środki użyte w odpowiednich ilościach (około 0,5%) tak, aby obecność środka skażającego wyraźnie dała się wyczuć w oleju skażonym. Uwaga II. Oleje wymienione w p. 8 lit. b) nieskażone, o zawartości 2% i wyżej wolnych kwasów tłuszczowych, przeznaczone do rafinowania — za pozw. Min. Skarbu zł. 15. Wykaz rafineryj, uprawnionych do sprowadzania olejów roślinnych w stanie nieskażonym, ustali Minister Skarbu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.
p. 6. Olej turecki (alizarynowy) . . . . zł. 104	*p. 9.*
p. 8. Pokost . . . . zł. 104	*p. 10.*
p. 9. Gliceryna: a) nieoczyszczona . . . . zł. 32,50 b) oczyszczona . . . . zł. 97,50	*p. 11.*

Rozporządzenie niniejsze weszło w życie w dn. 8 maja 1931 i nie ma zastosowania do tych transportów towarów, objętych niniejszem Rozporządzeniem, które były nadane do bezpośredniego przywozu do polskiego obszaru celnego najpóźniej w przeddzień wejście w życie niniejszego Rozporządzenia.

Obrady, związane z ukształtowaniem stawek celnych na produkty tłuszczowe, trwały przeszło cztery miesiące. Rozważane były przez Rząd zarówno argumenty przedstawicieli przemysłu chemicznego, jak rolnictwa, zaś omawiane Rozporządzenie jest wynikiem zajęcia przez miarodajne czynniki stanowiska, że w dobie obecnego kryzysu rolnego należy zrobić wszystko, aby podnieść konsumcję produkowanych w kraju tłuszczów. Stąd też zasadniczą tendencją, jaką charakteryzuje się wspomniane Rozporządzenie, jest znaczny wzrost stawek celnych na wszystkie surowce, służące do fabrykacji sztucznych tłuszczów jadalnych, oraz podwyższenie stawek celnych na te tłuszcze. Ponadto zostały wprowadzone stawki celne na hodowane w kraju nasiona oleiste.

Wielokrotnie, w składanych przez Związek memorjałach, w licznych naszych artykułach, wreszcie na wielu konferencjach broniliśmy poglądu, że propaganda zwiększenia spożycia tłuszczów krajowych nie może się odbywać w płaszczyźnie stawek celnych na margarynę i surowce służące do jej wyrobu. Należy bowiem przy wszelkich rozważaniach w zakresie tłuszczów i olejów jadalnych zawsze mieć na uwadze, że ogólne przeciętne spożycie wszelkich tłuszczów i olejów zarówno zwierzęcych jak roślinnych wyniosło w Polsce w r. 1929 przeciętnie na głowę zaledwie 9.5 kg., zaś w r. 1930 spadło do 9.2 kg. Jest to $^1/_3$ normy spożycia tłuszczu, jaka powinnaby być stosowana w naszych warunkach atmosferycznych i ogólnych warunkach odżywiania. Zważyć dalej trzeba, że obrót margaryną i stałemi tłuszczami jadalnemi w r. 1929 wyniósł 18.350 tonn, co w stosunku do ogólnego spożycia tłuszczów w kraju — 284.000 tonn — stanowi zaledwie 6.4%, zaś obrót temi samemi tłuszczami w r. 1930 wyniósł ok. 12.000 tonn, co w stosunku do ogólnego spożycia tłuszczów w kraju— 270.000 tonn — stanowi 4.5%. Ubiegły rok odbił się niekorzystnie na przemyśle tłuszczów jadalnych (spadek produkcji o ca. 40%), natomiast spożycie masła niewątpliwie wzrosło. Produkcja olejów jadalnych w r. 1929 wyniosła 14.500 tonn, co stanowiło zaledwie 5% ogólnego spożycia tłuszczów, w r. 1930 — 12.000 tonn, stanowiąc 4% ogólnego spożycia tłuszczowego.

Nawet więc bez specjalnych restrykcyj celnych konsumcja tłuszczów fabrycznych zmalała i wyniosła w r. 1930 niecałe 9% ogólnego spożycia tłuszczów, co na interesach rolnictwa w sposób dotkliwy bynajmniej nie zaważyło. Obecne Rozporządzenie podważa podstawy egzystencji przemysłu fabrycznych tłuszczów jadalnych. Godzi w ten dział przemysłu chemicznego, którego inwestycje i kapitały przewyższają 400 miljonów złotych. W imię rzekomych interesów rolnictwa zdecydowano poderwać doskonale zapowiadającą się w Polsce gałąź przemysłu chemicznego.

Wprowadzenie stawek celnych na produkowane w kraju nasiona oleiste, bez pozostawienia możliwości bezcłowego ich przywozu, również nie wydaje się szczęśliwem posunięciem. W okresie bowiem nieurodzaju lub wyprzedania zapasów krajowego siemienia — niema tymczasem podstaw prawnych w kierunku zwalniania od cła siemienia argentyńskiego. Odpowiednie uzu-

pełnienie Rozporządzenia powinnoby się corychlej ukazać.

Omawiane Rozporządzenie, zmieniając cały szereg stawek celnych na artykuły tłuszczowe pod kątem widzenia interesów rolnictwa, a zwłaszcza wzmożenia konsumcji tłuszczów pochodzenia krajowego — wprowadziło również zmianę w zakresie stawek celnych na stałe przy 15° C tłuszcze roślinne, używane do fabrykacji mydeł. Posunięcie to, nie naprawiając interesów rolnictwa ani też nie idąc w myśl życzeń jakiejkolwiek gałęzi naszego gospodarstwa narodowego — bardzo poważnie krzywdzi przemysł mydlarski. Ponieważ bowiem — praktycznie biorąc — skażanie takich olejów przy przerobie ich na mydła toaletowe nie jest możliwe, stawka celna wzrosła ze zł. 6.50 do zł. 25 od 100 kg. Środki skażające, opracowane przez Min. Skarbu są albo niemożliwe do przyjęcia (np. terpentyna), albo też tak kosztowne, że stosowanie ich spowodowałoby większe koszty, aniżeli różnica stawek celnych między p. I i II poz. 117/7a taryfy celnej; do tych ostatnich środków trzeba zaliczyć wszystkie olejki. Ponieważ niema w tej chwili żadnych względów gospodarczych, któreby przemawiały za podwyższeniem stawki celnej na stałe oleje roślinne przeznaczone do fabrykacji mydła, zaś wszelkie argumenty wskazują na konieczność obniżania kosztów produkcji — nasuwa się wskazanie, aby stawki celne na stałe oleje roślinne, przeznaczone do celów technicznych, obniżyć do poprzedniej wysokości.

Należy przeto stwierdzić, że naogół nowe Rozporządzenie o cłach na tłuszcze zadało poważny cios przemysłowi chemicznemu, którego dział tłuszczowy rozwinął się w swoim czasie w wyniku korzystnego ukształtowania stawek celnych. Jeżeli zkolei nastąpi teraz ograniczenie produkcji i likwidacja powstałych placówek tłuszczowych — to będzie ona konsekwencją odwrotnego niż dotychczas kierunku polityki celnej.

KRONIKA

Ustawa o państwowym podatku dochodowym w art. 21 postanawia, że za zyski bilansowe osób prowadzących prawidłowe księgi handlowe uważa się te kwoty pensji i wszelkiego rodzaju wynagrodzenia osób biorących czynny udział w zarządzie przedsiębiorstwa i zarazem wchodzących do składu Zarządu, Rad Nadzorczych, Komitetów Dyskontowych i Komisji Rewizyjnej w charakterze członków lub ich zastępców. Ponieważ interpretacja wspomnianego artykułu budziła liczne wątpliwości kogo należy uważać za „biorącego czynny udział w Zarządzie przedsiębiorstwa" — Centralny Związek Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów opracował wyjaśnienie, na zasadzie wyroków Trybunału Administracyjnego i okólników Min. Skarbu, które są do przejrzenia w biurze Związku.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 34 z dn. 17 kwietnia r. b. ukazało się pod poz. 257 Rozporządzenie Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 13 marca 1931 r. w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej.

Rozporządzenie to zmienia stawki celne na nawozy azotowe w następujący sposób:

Poz.	Nomenklatura	Dawna stawka	Nowa stawka
98 p. 4	Azotan amonu	27.—	27.— za pozw. Min. Skarbu bez cła
98 p. 5	Siarczan amonu	16.20	25.—
103 p. 1	Saletra chilijska	10.—	25.—
103 p. 2	Azotan sodu oczyszczony	14.30	25.—
103 p. 3	Saletra wapniowa (azotan wapnia)	6.50	25.—
103 p. 4	Saletra potasowa	5.—	25.—
103 p. 5	Azotniak	5.—	25.—

Poz. 103 taryfy celnej zaopatrzona jest w nowem brzmieniu uwagami, w myśl których towary wymienione w tej pozycji oraz ich mieszaniny z innemi ciałami, sprowadzane są dla celów rolniczych — za pozw. Min. Skarbu — bez cła, zaś saletra chilijska, azotan sodu syntetyczny, oraz saletra potasowa, sprowadzane dla celów przemysłowych za pozw. Min. Skarbu również cła nie opłacają.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia i stanowi wyraz tendencyj rządowych roztoczenia właściwej opieki nad polskim przemysłem azotowym, przy równoczesnem honorowaniu interesów rolnictwa oraz przemysłu, konsumującego połączenia azotowe.

W Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 14 z dn. 24 kwietnia r. b. ukazało się rozporządzenie Ministra Komunikacji, zawierające między innemi następujące zmiany w grupie produktów chemicznych:

Kwas mrówkowy został wyodrębniony w oddzielną pozycję i opłacać będzie kl. 4.

Dla superfosfatów stworzona została zniżka drogą taryfy wyjątkowej dla 4-ch fabryk, położonych na południu. Zniżka ta przyznana jest jako rekompensata za droższe koszty przewozu surowców z Gdańska i Gdyni w porównaniu do innych fabryk.

Minerały zawierające bor, sprowadzane przez porty polskie korzystać będą z ulgowej taryfy przewozowej.

W Dzienniku Urzędowym Min. Skarbu z dn. 10 kwietnia ukazało się Rozporządzenie Ministra Skarbu, zarządzające dalszy częściowy pobór zaległości z tytułu podatku majątkowego. Dla płatników II i III grupy kontyngentowej od 5 stopnia wzwyż w skali podatkowej wyznaczona została rata w wysokości 0,3% od wartości majątku, płatna w terminie do 15 czerwca 1931 r.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Aceton	450	zł.
Alkohol metylowy techniczny 90%	170	"
" " czysty 99%	300	"
* Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1,80	"
* Azotniak mielony za 1 kg % N_2	1,61	"
* " granulowany za 1 kg % N_2	1,81	"
* Azotan amonu	103,60	"
Benzol handlowy 90%	85	"
" czysty	100	"
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	13,50	"
* Boraks	110 - 125	"
Chlorek cynku 50^0 Bé	45	"
Chlorek wapna bielący	36	"
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)	20—22	"
Chloroform czysty	800	"
" „pro narcosi"	1.800	"
Eter siarkowy	390	"
Fenol czysty	300	"
Formalina 40%	270	"
* Gliceryna farmaceutyczna 30^0 Bé	305	"
* " techniczna 85/88%	175	"
* Karbid granulowany	75	"
Karbolineum	39,75	"
Klej kostny	275	"
Klej skórny	400	"
Krezol	140	"
* Kwas azotowy 30^0 Bé w przel. na 100% HNO_3	110	"
Kwas mrówkowy 85%	241	"
Kwas siarkowy 60^0 Bé	7,37	zł.
" solny $19^0/21^0$ Bé	14,25	"
" octowy techn. 30%	120	"
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5	16	"
" rogowa 13/14% N	—	
Naftalina surowa prasowana	34,50	"
" czysta w łuskach	57,50	"
Octan sodu	140	"
" ołowiu	215	"
Oleina zwierzęca destylat	220	"
" " saponifikat	210	"
Oleum 20%	19,94	"
Olej lniany	150	"
* Potaż kalcynowany 90/95%	120	"
* Potaż żrący topiony 88/92%	140	"
Pirydyna czysta za 1 kg.	9,75	"
Smoła preparowana	18,75	"
Siarczan amonu	36	"
* Siarczan miedzi	110—125	"
* Siarczek sodu 60/62%	65	"
Soda amonjakalna	25	"
" kaustyczna	60	"
Sól glauberska kalcynowana niemielona	14,25	"
Stearyna	215	"
Superfosfat 16%	12,32—12,96	"
Toluol czysty	120	"
Żelatyna techn.	450	"

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 100 kg. loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:
Sp. Akc. „PRZEMYSŁ CHEMICZNY W POLSCE", Zgierz, tel. Łódź 121-01 i Zgierz 19. Warszawa, tel. sprzedaż 708-09, informacje 894-49 i 56-99.
„WOLA KRZYSZTOPORSKA" Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.
„PABJANICKIE TOWARZYSTWO AKCYJNE PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO", Pabjanice, tel. Łódź 21-86.

Chlorek wapna bielący: .
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Chlorek wapnia ($CaCl_2$):
Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE",

Farmaceutyczne przetwory:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN", Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.
Sp. Akc. Przem. Tłuszcz. „SCHICHT", Warszawa, Nowy Zjazd 1 telefony: 605-77, 605-99.

Gumowe artykuły techniczne:
Sp. Akc. „WOLBROM" Warszawa, Wierzbowa 9, tel. 760-80.
„Pepege", Polski Przemysł Gumowy. Tow. Akc. Grudziądz.

Jedwab sztuczny:
Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Karbid:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Klej kostny i skórny:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Kwaśny węglan sodowy (bicarbonat):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE", Warszawa, Czackiego 14, tel. 711-24.

Novarsenobenzol:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN", Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Oleina zwierzęca:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Phosphit:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN", Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Siarka:
Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Słomka i włosie wiskozowe:
Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Smoła pierwszorzędowa:
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna:
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE", Warszawa, Czackiego 14, tel. 711-24.

Soda kaustyczna:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Stearyna:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Żelazokrzem 45% i 75%:
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 410-14

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI Drukarnia Współczesna, Szpitalna 10